

**D. D. Emanuelis Gonzalez Tellez, In Inclyta Salmanticensi
Academia Collegii Majoris Conchensis Alumni, &
antiquioris vespertinæ Sacrorum Canonum Cathedræ
propriarii Interpretis; in Pinciano Sanctæ ...**

Additis Notis uberioribus ab Historia, & Chorographia

Complectens Librum Tertium

González Téllez, Emanuel

Francofurti Ad Moenum, 1690

Caput VIII. Honorius III. Abbatibus, & monachis in (a) Lombardia, &
Marchia (b) Tarvisina constitutis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74526](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74526)

uniuscuiusque diocesis perspiciant loca monasteriorum canonicorum, & monachorum, & puellarum, si in apto, & congruo loco sint posita, ubi commodum necessarium possit acquiri, quod ad utilitatem pertinet monasterii, sicut in sancta regula dicitur. Tullen. p. ultim. cap. 9. ibi: Congregationes canonicorum secundum canonicam institutionem à propriis Episcopis strenuè visitentur, & eorum religio, & habitus exquiratur si vita & moribus sint probi, ac officio, & unanimi studio solliciti; à levissimis quoque, & perniciosissimis actibus cauti. Subsidia illorum pià Dominorum providentià exquirantur, & dispensentur. Exemplum Episcopi vastissimam etiam diocesim visitantis habemus in B. Athanasio; eum enim ad iisse non tantum Ecclesias, quæ in civitatibus erant, sed etiam monasteria in solitudinibus, constat ex actis S. Pacomii, ubi ritus, & honores, quibus recipiebatur, referuntur his verbis: Cum solenniter Athanasius superioris Thebaida circumiret Ecclesias, accidit ut ad loca Talemmensium navigio perveniret; quod ubi Pacomius agnovit, statim cum universis monachis in ejus properavit occursum, omnesque gaudentes, & exultantes cum psalmis, & hymnis summum Christi suscipere Sacerdotem. Expressius idem mos refertur in actis S. Eugenii lib. 1. vii. Parum, ibi: Quia mos est apud Aegyptum, quando circum-eunt monasteria Episcopi, ut psallentium eos sequantur exercitibus, supervenit Helenus Heliopolis Episcopus, & cum eo amplius quam decem millia virorum psallentium, ac dicentium: Via iustorum recta facta est, & iter sanctorum preparatum. Probat Acuña in c. nostratum, 85. dist. Germonius lib. 3. de sacror. immituit. cap. 9. Chopinus lib. 1. monast. tit. 2. nu. 12.

Lantdmeter. lib. 2. de veteri mon. part. 2. cap. final. (h) Consules, & Magnates.] Consonant caput luminoso, caput Abbatem, caput quàm sit 18. g. 2. Concil. Hispal. 2. can. 10. ibi: Si quis sacerdotum quodlibet monasterium, aut vi cupiditatis spolians, aut simulatione aliqua fraudis corvellendum, aut dissolvendum tentaverit, anathema effectus maneat, & à regno Dei extraneus, ne proficiat illi bonum fidei, vel operis ad salutem, qui tante, & tam salutaris vite destruxerit tramitem. Tolet. 4. can. 50. Cabilon. cap. 11. Pervenit ad sanctam Synodum, quod iudices publici contra veterem consuetudinem per omnes parochias, vel monasteria, quas mos est Episcopos circumire, ipsi illicita presumptione videantur discurrere, & clericos, vel Abbatibus, ut coram eis compareant, in viros, atque distinctos, ante se faciant exhiberi, &c. Si presumptione, vel potestate quàm pollet, excepta invitatione Abbatis, aut Archipresbyteri, in ipsa monasteria, vel parochias aliquid fortasse presumserint, à communione sacerdotum eos conveni sequestrari. Meldense can. 41. Providendum est Regi Majestati, ut monasteria, quæ ab hominibus Deum timentibus in sua proprietate constructa, prædecessores illius causâ defensionis, & mundebundis susceperunt, ut liberâ libertate, remotâ spe hereditaria, de illorum propinquitate ibidem religio observaretur, & nunc in alodium sunt data, quapropter omnes exinde religio funditus est eversa, qualiter cetera fidelium inconcussa permaneant, ne voces eorum contra se ante Deum clamantes, ad iuncto periculo de eorum perditione, qui in iisdem locis necessitate naufragantur condemnabiles sentiant.

CAPUT VIII.

Honorius III. Abbatibus, & monachis in (a) Lombardia, & Marchia
(b) Tarasina constitutis.

EA, quæ pro religionis honestate, ac religiosorum salute providè ordinantur, Apostolice sunt munimine roboranda, ut suscipiantur devotius, & diligentius observentur. Cum ergo per dil. f. Abbatem (c) Montisbelli, quædam capitula nobis fuerint præsentata, quæ ad castigandum transgressiones multiplices, & excessus, quos in quibusdam cenobiis invenerat, videbantur pro salute & honestate vestra laudabiliter statuenda, nos ea examinari, & corrigi fecimus, & præcepimus ut inviolabilitè observetis, quæ sigillis ven. f. n. H. Ostiensis, & N. Tusculanensis Episcoporum muniti fecimus ad cautelam. Ad hæc volumus, & præsentium auctoritate præcipimus, ut Visitatores ad generale Capitulum convocent Abbates, & Priores non habentes Abbates proprios, tam exemptos, quàm non exemptos, Lombardiæ & Marchiæ, qui non consueverunt huiusmodi Capitulum celebrare: providentes ut in ipso Capitulo generali, canonico impedimento sublato, eos qui contempserint, vel neglexerint convenire, sublato cujuslibet contradictionis & appellationis obstaculo, ecclesiasticâ censurâ compellant, & usque ad satisfactionem condignam sententiam, quam in eos ritè tulerint, non relaxent: eadem censurâ facturi, quæ in eodem Capitulo deliberatione providâ fuerint ordinata, firmiter observari: reddituri tam ipsi, quàm Visitatores, & alii, juxta cujuslibet ministerium, Domino, in cujus conspectu nuda sunt omnia, & aperta, in extremo examine rationem, si omnem sollicitudinem, & diligentiam, quæ circa correctionem, & reformationem Ordinis, ac visitationem cenobiorum impendendâ fuerint, neglexerint adhibere. Potrò cum Visitatores secundum statum generalis (d) Concilii ordinati à generali Abbatum Capitulo processerint ad visitationis officium exequendum, de statu monasterio-

rum, & observantiis regularibus diligenter inquirant, & tam in spiritualibus, quàm in temporalibus corrigant, & reforment quæ viderint corrigenda; ita tamen, quod monachos delinquentes per (e) Abbatem loci corrigi faciant, eisque injungi pœnitentiam salutarem, juxta B. Benedicti regulam, & Apostolica instituta, non secundum normam pravæ consuetudinis, quæ quali prolege in quibusdam Ecclesiis inolevit. Ipsi etiam Visitatores monachos, quos contumaces invenerint, & rebelles, juxta modum culpæ vice nostræ regulari censurâ percellant, absque personarum delectu, non parcendo rebellibus ob suam pertinaciam, vel potentiam amicorum: quin ovem morbidam ejiciant ab ovili, ne inficiat sanas oves. Si verò Abbates in corrigendi juxta Visitorum mandatum, & regularia instituta seipsis, suisve monachis inventi fuerint negligentes, proclamantur, corripantur, & ita puniantur publicè in Capitulo generali, quod pœna ipsorum sit aliis in exemplum. Porro si Abbas aliquis non exemptus fuerit à Visitoribus nimis negligens inventus, & remissus, id loci Diocesano denunciet sine mora, & per illum detur ei fidelis & providus coadjutor usque ad Capitulum generale. Quod si dilapidator inventus fuerit, vel alias meritò amovendus, per Diocesano, postquam hoc sibi à Visitoribus denunciatum fuerit, amoveatur absque judiciorum strepitu à regimine Abbatæ, ac monasterio provideatur interim administrator idoneus, qui temporarium curam gerat, donec ipsi monasterio fuerit de Abbate provisum. Quod si forsitan Episcopus hæc adimplere noluerit, vel neglexerit, Visitatores, vel præfidentes in Capitulo generali defectum Episcopi Apostolicæ Sedi non differant intimare. Hæc eadem circa exemptos Abbates fieri præcipimus per Visitatores, vel præfidentes in Capitulo generali, depositione tantum ipsorum Sedi Apostolicæ reservatâ; ita tamen, ut Abbate, qui amovendus videbitur, interim per Visitatores, vel in Capitulo præfidentes ab administratione suspenso, administrator idoneus monasterio depuretur. Illorum autem excessus, & alia, quæ visa fuerint intimanda Capitulo, præfidentes nobis denuncient per fideles nuntios & prudentes, quibus de communi contributione Abbatum, juxta cujuslibet facultatem sufficienter ministrantur expensæ. Sequentes autem Visitatores perquirant priorum Visitorum vestigia diligenter, & eorum negligentias, & excessus referant sequenti Capitulo generali, & juxta culpam publicè debitam pœnam portent. Idem etiam de Abbatibus præfidentibus generali Capitulo præcipimus observari. Præcipimus etiam, ut in nullo monasterio ad præbendas de cætero recipiant Abbates, & monachos, & clericos (f) seculares; nec hi, qui jam recepti sunt, locum, vel vocem in capitulo, dormitorio, vel refectorio, seu claustro sibi vindicare contendant, seu monachorum cœtibus importunè se immiscere præsumant: sed beneficiis sibi concessis contenti, convertentur honestè, opportuna obsequia in monasteriis fideliter impendentes, nihilque ultra in spiritualibus, aut temporalibus exigant in ipsis monasteriis, vel usurpent. Si qui verò talium à Visitoribus inventi fuerint criminosi, per Diocesano in non exemptis, & per Visitatores, vel præfidentes in generali Capitulo in exemptis monasteriis beneficiis priventur eisdem. Hæc autem omnia in monasteriis, quæ non habent Abbates proprios, sed Priores, nec non in monasteriis monialium quoad articulos Abbatissis, & monialibus congruentes, præcipimus observari.

NOTÆ.

1. (a) **[Ombardie.]** Ita etiam legitur in quinta compilatione, *sub hoc tit. cap. 4.* Lombardia duplex est, una Cis flumen Padum, alia trans Padum, quæ hodie propriè Lombardia vocatur à Longobardis, qui ibi sceptrum tenuerunt, ut notavit Cironius *ad hunc textum.*

(b) **[Tavrisina.]** Tavrisum Italiae urbs nobilis, & petantiqua est, de qua nonnulla adduxi in *cap. 7. de constit.*

(c) **[Montisbelli.]** Monasterium hoc Ordinis D. Benedicti est in celebri Castro Marchiæ Tavrisinæ, ut refert Cironius *hic.*

(d) **[Conciliu.]** Relati in superiori textu.

(e) **[Per Abbatem loci.]** Quando enim contra regulam peccatur, correctio præcipuè debet fieri per Abbatem, etiam visitante | pisco, *cap. 9. cap. reprehensibilis 26. de appel.* in aliis verò scele-ribus correctio spectabat ad Episcopum ante exemptionem monachorum, *cap. monasteria 16. q. 2. docent Germonius lib. 3. de sacr. immunit. cap. 2. n. 70. Brito de locato, 2. p. cap. 1. num. 17.* & supra notavi in *cap. final. de regul.* De hac correctione Episcopis competente plura adduxi in *cap. grave, cap. licet, de offic. Ordin.*

(f) **[Clericos seculares.]** Juxta adducta in *cap. cum Magistrum, de elect.*